

Výroční zpráva

Spolek O chlup, z. s.

2025

2025

Základní informace

Spolek O chlup, z. s.

Krajský soud v Ostravě, oddíl L, vložka 22126

Identifikační číslo: 23654431

Sídlo: Světlov 862/58, 785 01 Šternberk

Vznik: 25. září 2025

Statutární orgán: výkonný výbor

člen
výboru

Bc. Nikola Šaršová, DiS.

732 541 903

spolekochlup@seznam.cz

člen
výboru

Bc. Nikola Krčová

732 586 885

spolekochlup@seznam.cz

člen
výboru

Martin Holík

608 546 734

spolekochlup@seznam.cz

Úvodní slovo

Rok 2025 pro nás znamenal začátek společné cesty. Myšlenka chránit mláďata při senosečích dostala konkrétní podobu a postupně se proměnila v systematickou činnost, která dnes propojuje dobrovolníky, odborníky i partnery v krajině.

Uplynulé období nám ukázalo, že ochrana života v krajině je možná pouze díky spolupráci, důvěře a ochotě lidí přiložit ruku k dílu. Velmi si vážíme všech, kteří naši činnost podpořili – ať už osobní účastí, odbornou pomocí nebo finančním příspěvkem.

Do další sezóny vstupujeme s respektem k náročnosti této práce, ale také s odhodláním pokračovat a dále rozvíjet činnost, která má konkrétní dopad na ochranu volně žijících živočichů v našem regionu.

O nás

Každoročně v měsících květnu a červnu probíhá v České republice intenzivní sečení luk a travních porostů. Právě toto období se však překrývá s časem, kdy v trávě leží novorozená mláďata srnčí zvěře a dalších volně žijících živočichů.

Srnčata v prvních týdnech života nemají vyvinutý únikový reflex. Jejich přirozenou obrannou reakcí je nehybně se přikrčit k zemi a splynout s okolím. Tento instinkt je chrání před predátory, nikoliv však před zemědělskou technikou. Mláďata často nejsou viditelná ani při bezprostřední blízkosti člověka – v hustém porostu je jejich nalezení bez využití termovizní technologie prakticky nemožné.

Každý rok tak při senosecích dochází k usmrcení tisíců bezbranných mláďat. Odhady hovoří až o 60 000 srnčatech ročně. Často nedochází k okamžitému úhynu – zvířata bývají těžce zraněna a následně umírají v důsledku rozsáhlých poranění. V travních porostech se přitom nenachází pouze srnčata, ale také mláďata zajíců, hnízda a vejce ptáků či další drobná fauna, která je součástí krajinného ekosystému.

Senoseč tak představuje zásadní střet mezi intenzivním zemědělským hospodařením a ochranou biodiverzity v kulturní krajině.

Naší činností usilujeme o zmírnění tohoto negativního dopadu. Před plánovaným sečením vyhledáváme pomocí dronu s termovizí ukrytá mláďata, bezpečně je přemístíme mimo ohroženou plochu a po dokončení seče je vracíme zpět do jejich přirozeného prostředí. Celý proces probíhá podle přísných zásad tak, aby nedošlo k narušení pachových stop a aby matky svá mláďata bez problémů přijaly.

Naší motivací je ochrana konkrétních životů, ale také širší odpovědnost vůči krajině, která je dlouhodobě vystavena intenzivnímu využívání. Věříme, že moderní technologie, dobrovolnická spolupráce a otevřená komunikace se zemědělci mohou významně přispět k ochraně volně žijících živočichů a k posílení respektu k přírodním procesům.

Vznik spolku

Spolek byl oficiálně založen v září 2025. Jeho vznik však nebyl náhodným rozhodnutím, ale přirozeným vyústěním praktické zkušenosti zakládajících členů z terénu během první sezóny vyhledávání srnčat před senosečemi.

Přímý kontakt s realitou zemědělské krajiny a konkrétními situacemi při záchraně mláďat ukázal, že ochrana volně žijících živočichů v období senosečí vyžaduje systematický přístup, technické zázemí a dlouhodobou koordinaci. Z původní iniciativy několika jednotlivců se tak přirozeně zformovala potřeba vytvořit stabilní organizační strukturu, která umožní činnost dále rozvíjet.

Začátky byly organizačně i technicky velmi náročné. Nedisponovali jsme vlastním dronem s termovizí ani odpovídajícím vybavením. Každou senoseč bylo nutné koordinovat s externími piloty, kteří byli ochotni nám pomoci s vyhledáváním srnčat. Bez termovizní technologie je přitom vyhledávání mláďat v hustém porostu prakticky nemožné – srnčata mají přirozený obranný instinkt nehybnosti a nejsou viditelná ani při bezprostřední blízkosti člověka.

Tato zkušenost nás utvrdila v přesvědčení, že ochrana mláďat při senosečích nemůže být postavena pouze na dobrovolné pomoci jednotlivců, ale musí být podpořena odpovídajícím vybavením, odborným přístupem a širší spoluprací napříč regionem.

Zásadním milníkem se stala sbírka přes platformu Znesnáze, díky níž se podařilo vytvořit základní technické zázemí pro další rozvoj činnosti. Na základě těchto zkušeností jsme se tři zakládající členové rozhodli iniciativu formalizovat a založit oficiální spolek.

Cílem spolku je nejen systematická ochrana srnčat a dalších mláďat v období senosečí, ale také rozvoj environmentální osvěty, vzdělávání dětí a veřejnosti a podpora odpovědného přístupu k ochraně přírody v intenzivně využívané zemědělské krajině.

Založením spolku došlo k profesionalizaci dosavadních aktivit, nastavení jasných postupů a vytvoření dlouhodobé vize ochrany volně žijících živočichů.

Dobrovolníci

Každý zachráněný život je výsledkem společné práce♥

Naše činnost stojí na spolupráci s dobrovolníky, kteří se zapojují do záchrany mláďat před senosečemi. Ke konci roku 2025 s námi aktivně spolupracovalo přibližně 70 lidí.

Dobrovolníci se účastní především ranních výjezdů před plánovaným sečením. Společně procházíme porosty, reagujeme na nálezy z dronu s termovizí a zajišťujeme bezpečné přemístění mláďat mimo ohrožené plochy. Nedílnou součástí týmu jsou také piloti dronů, kteří systematicky prohledávají travní porosty a výrazně zvyšují šanci na včasné nalezení ukrytých zvířat.

Protože pracujeme s velmi citlivou problematikou, věnujeme velkou pozornost přípravě všech zapojených osob. Před vstupem do terénu probíhá školení zaměřené na zásady manipulace s mláďaty, minimalizaci pachové stopy, bezpečný pohyb v terénu i postup při nalezení zraněného zvířete. Správný postup je zásadní pro to, aby matky svá mláďata po návratu bez problémů přijaly a aby zásah skutečně pomohl.

Velmi si vážíme toho, že jsou lidé ochotni vstávat před rozbřeskem, trávit čas v terénu a podílet se na organizačně náročné koordinaci. Bez této spolupráce by naše činnost nemohla fungovat v takovém rozsahu ani kvalitě.

Spolupráce

Ochrana mláďat při senosečích je možná pouze díky úzké spolupráci s dalšími subjekty působícími v zemědělské krajině. Naše činnost je postavena na komunikaci a koordinaci se zemědělci, myslivci a majiteli pozemků.

Zemědělci nám předem sdělují termíny a časy plánovaných sečí, což je klíčové pro organizaci včasných ranních výjezdů. Bez této včasné informace by nebylo možné plochy efektivně prohledat. Spolupráce se zemědělci je založena na vzájemném respektu a společném cíli minimalizovat ztráty na životech při zachování plynulosti hospodaření.

Myslivci, kteří mají v rámci honiteb odpovědnost za zvěř, jsou dalším důležitým partnerem. Informujeme je o plánovaných zásazích, konzultujeme postup a vstup do konkrétních lokalit probíhá vždy s jejich vědomím a souhlasem. Stejně tak komunikujeme s majiteli pozemků.

Koordinace všech těchto subjektů je organizačně náročná a vyžaduje přesné načasování i flexibilitu. Přesto věříme, že otevřená komunikace a spolupráce napříč různými oblastmi je jedinou cestou, jak dlouhodobě a efektivně chránit život v kulturní krajině.

Odborné zázemí

Při naší činnosti může dojít také k situacím, kdy je nalezeno již zraněné mládě. V takových případech spolupracujeme s veterinární lékařkou, která poskytuje odborné posouzení zdravotního stavu a v případě potřeby zajistí neodkladnou péči.

V návaznosti na to jsme v kontaktu se záchrannou stanicí pro volně žijící živočichy, která zajistí následnou péči a rehabilitaci zvířat, u nichž je naděje na návrat do přírody. Tato spolupráce nám umožňuje řešit i náročnější situace profesionálně.

Vzdělávání

Ochrana volně žijících živočichů vyžaduje nejen technické vybavení a terénní zkušenost, ale také průběžné odborné vzdělávání. Proto se aktivně věnujeme rozšiřování znalostí v oblasti péče o volně žijící a handicapovaná zvířata.

Ve spolupráci s veterinární lékařkou navštěvujeme záchranné stanice pro volně žijící živočichy, kde máme možnost konzultovat konkrétní případy, sledovat postupy rehabilitace a prohlubovat naše porozumění potřebám zvířat v různých životních situacích. Tyto návštěvy jsou pro nás důležitým zdrojem praktických zkušeností a pomáhají nám lépe reagovat na situace, se kterými se setkáváme v terénu.

Zároveň plánujeme účast na odborném vzdělávacím kurzu zaměřeném na péči o handicapovaná volně žijící zvířata. Cílem je získání osvědčení o odborné způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata. Tento krok vnímáme jako přirozené pokračování naší činnosti a posílení odborných znalostí spolku.

Osvětová činnost

V roce 2025 jsme se zapojili do první osvětové akce, a to formou účasti na vánočních trzích ve Šternberku. Tato akce pro nás představovala první veřejnou prezentaci činnosti spolku a příležitost otevřít téma ochrany mláďat při senosečích širší veřejnosti.

Cílem bylo především informovat návštěvníky o problematice úhynů volně žijících živočichů při sečení travních porostů a přiblížit způsob, jakým lze těmto ztrátám předcházet. Během osobních rozhovorů jsme vysvětlovali princip vyhledávání mláďat pomocí dronu s termovizí, význam včasné komunikace se zemědělci i to, jak může veřejnost pomoci – například zapojením do dobrovolnické činnosti nebo sdílením informací

Součástí prezentace byl také prodej drobných předmětů s motivem srnčí zvěře, zejména hrníčků a plecháčků.

Tuto první zkušenost vnímáme jako důležitý krok směrem k systematické environmentální osvětě. Přímý kontakt s veřejností nám potvrdil, že téma ochrany života v krajině rezonuje a že otevřená komunikace je klíčovou součástí dlouhodobé změny.

Plány na rok 2026

Rok 2026 bude pro naši činnost obdobím výrazného rozšíření působnosti. Na základě zkušeností z první sezóny jsme navázali další spolupráce v rámci Olomouckého kraje (zejména okres Olomouc) a předběžně domluvili větší množství lokalit, které budeme moci v období senosečí prohledávat. Vnímáme to jako přirozený vývoj naší práce i jako potvrzení toho, že spolupráce mezi ochranou přírody a zemědělskou praxí má smysl.

V průběhu sezóny lze očekávat, že vyhledávání bude probíhat na více místech podle aktuálních termínů sečení. Období senosečí je vždy časově omezené a organizačně náročné – termíny se často mění podle počasí i aktuálních podmínek. Naší prioritou je být připraveni reagovat flexibilně a postupně navyšovat kapacitu tak, abychom dokázali pokrýt co největší počet ohrožených ploch.

S rozšířením činnosti jsou spojeny také vyšší nároky na materiální a technické zajištění. V nadcházejícím období plánujeme postupné doplnění vybavení nezbytného pro bezpečnou a efektivní práci v terénu. Jedná se zejména o transportní boxy a kenely pro dočasné umístění mláďat, přepravky, podběráky, ochranné rukavice, náhradní baterie do dronu, mobilní dobíjecí stanice, lékárničky první pomoci a další vybavení potřebné pro zajištění terénních zásahů.

Vedle samotného vyhledávání mláďat chceme nadále rozvíjet také osvětovou činnost. Plánujeme účast na veřejných akcích, trzích a festivalech, kde budeme hovořit o ochraně volně žijících živočichů, o prevenci úhynů při senosečích i o širších souvislostech ochrany biodiverzity v zemědělské krajině. Věříme, že dlouhodobá změna může vzniknout pouze tehdy, pokud se podaří propojit praktickou činnost v terénu s otevřenou komunikací směrem k veřejnosti.

Pořízení dronu

Tato událost si zaslouží samostatnou kapitolu, protože pro náš spolek představuje zásadní milník a zároveň silný moment podpory, za který jsme nesmírně vděční. Ve velmi krátkém čase se podařilo veřejnou sbírku úspěšně ukončit a vybrat částku 201 358 Kč (po odečtení poplatku darovací platformě 193 304 Kč) na pořízení dronu s termovizí. Každý příspěvek, každé sdílení i každé povzbudivé slovo pro nás měly obrovský význam. Díky této zkušenosti jsme si naplno uvědomili, jak úžasní lidé při nás stojí a že ochrana života v krajině má skutečně podporu veřejnosti. Na základě vybrané částky jsme v listopadu pořídili dron s termovizí od společnosti Dronecraft, který nám umožní systematické a efektivní vyhledávání mláďat před senosečemi. Současně jsme absolvovali potřebné školení a získali pilotní oprávnění, abychom mohli technologii využívat odborně a bezpečně.

Hospodaření

Celkové příjmy spolku v roce 2025 činily 215 152 Kč. Tyto prostředky tvořil především výtěžek z veřejné sbírky na pořízení dronu s termovizí, finanční dary od podporovatelů, příjmy z prodeje osvětových předmětů (hrníčků a plecháčků) a výtěžek z účasti na osvětové akci. Celkové výdaje dosáhly částky 195 923 Kč. Nejvýznamnější položkou byl nákup dronu DJI Matrice 4T, dále náklady spojené s účastí na osvětových akcích, včetně poplatku za stánek, pořízení prezentačních produktů, tisku informačních materiálů a základního vybavení potřebného pro realizaci veřejné prezentace spolku. Veškeré finanční prostředky byly využity v souladu s posláním spolku a směřovaly k rozvoji jeho činnosti.

